

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 72044944/902
Konu : 6552 sayılı Kanuna ilişkin
dava ve icra takibi uygulamaları

30 Ekim 2014

GENELGE
2014/30

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun, 11/09/2014 tarihli ve 29116 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmış olup, Kanunun Kurumumuzun taraf olduğu dava ve icra takiplerine ilişkin maddeleri aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Kanunun 38 inci maddesi ile 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 36 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Muafiyetler

MADDE 36- Kurum, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri dolayısıyla yapılan işlemler yönünden ilgili kanunlarında yer almamış olsa dahi 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, düzenleyeceği kağıtlar nedeniyle damga vergisinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden, satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetinden muafır.

Kurumun taraf olduğu her türlü davalarda, Kurum aleyhine hükmedilen asıl alacak ile vekalet ücreti ve yargılama giderleri, alacaklı veya vekilinin Kuruma ödemeye dayanak makbuz ve belgelerle birlikte yazılı şekilde yapacağı müracaat üzerine bildireceği banka hesap numarasına, müracaat tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenir. Bu süre geçmeden Kurum aleyhine cebri icra yollarına başvurulamaz. Belirtilen sürede ödeme yapılamaması hâlinde, söz konusu alacaklar genel hükümler dairesinde tahsil olunur. Mahkeme kararlarında yer alan miktarların kararın kesinleşmesinden önce ödenmesi hâlinde, söz konusu kararların ilgili mercilerce bozulmasını müteakip ödenen miktarlar, ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Kurumu vekil sıfatıyla temsile yetkili olan I. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri ve kadrolu avukatlarının bir listesi Kurumca yazılı olarak veya Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslar dairesinde elektronik ortamda ilgili Cumhuriyet başsavcılığına, bölge idare mahkemesi başkanlıklarına, askerî savcılıklara ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına verilir. Bu listeler, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi başkanlığınca idari yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alanlar Baroya kayıt ve vekaletname ibrazı gerekmeksizin Kurum vekili sıfatıyla her türlü dava ve icra işlemlerini takip edebilirler. Vekil sıfatıyla temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere aynı usulle derhâl bildirilir."

Ayrıca Kanunun 64 üncü maddesi ile 30/01/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyumsuzluklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat edilmesi zorunludur. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan müracaata altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Kuruma resen ihbar edilir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Kurum, yanında katıldığı taraf başvurmasa dâhi kanun yoluna başvurabilir. Kurum, yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür.”

Kanun ile getirilen bu düzenlemeler gerek Kurumumuz tarafından açılan gerekse Kurumumuz aleyhine açılan dava ve icra takipleri yönünden önemli değişiklikler içermektedir.

Bu düzenlemeler doğrultusunda uygulama birliğinin sağlanması bakımından yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

1) Kanunun 38 inci maddesi ile 5502 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında değişiklikten önce olan muafiyet halleri vergi tekniği açısından daha sistematik bir hale getirilmiştir. Kurumumuzun daha önce sahip olduğu muafiyetlerde bir eksilme meydana gelmemiş, Maliye Bakanlığının sahip olduğu tüm muafiyetler Kurumumuza da sağlanmış olup, Maliye Bakanlığınca da ödenen cezaevi harcı ödenmeye devam edilecektir.

Diğer taraftan maddeye ikinci ve üçüncü fıkralar ihdas edilmiş olup,

5502 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin yeni ihdas edilen ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununa benzer ikinci fıkrasında: “Kurumun taraf olduğu her türlü davalarda, Kurum aleyhine hükmedilen asıl alacak ile vekalet ücreti ve yargılama giderleri, alacaklı veya vekilinin Kuruma ödemeye dayanak makbuz ve belgelerle birlikte yazılı şekilde yapacağı müracaat üzerine bildireceği banka hesap numarasına, müracaat tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenir. Bu süre geçmeden Kurum aleyhine cebri icra yollarına başvurulamaz. Belirtilen sürede ödeme yapılamaması hâlinde, söz konusu alacaklar genel hükümler dairesinde tahsil olunur. Mahkeme kararlarında yer alan miktarların kararın kesinleşmesinden önce ödenmesi hâlinde, söz konusu kararların ilgili mercilerce bozulmasını müteakip ödenen miktarlar, ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte ilgililerden tahsil edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu düzenleme ile gerek Kurum tarafından gerekse Kurumumuz aleyhine açılan davalar sonucu Kurum aleyhine verilen kararlarda yer alan miktarlar, icra takibine konu edilmeden önce Kurumun ilgili biriminden yazılı olarak talep edilecek, Kanunda belirtilen 30 günlük süre içerisinde karara konu miktarlar ödenmezse Kurum aleyhine icra takibi başlatılabilecektir.

Kanun değişikliği ile vatandaşların icra takibi açma külfetinden kurtarılması ve Kurum aleyhine başlatılan icra takiplerinin önüne geçilmesi amaçlandığından, ilamlı icra takiplerinde izlenen ödeme kriterleri göz önünde bulundurularak, talep olması halinde kararda yer alan yargılama gideri ve vekalet ücretine karar tarihinden itibaren işleyen kanuni faiz tutarı da eklenerek ödeme yapılması ve bu suretle mevcut uygulamaya devam edilmesi gerekmektedir.

Kuruma yapılacak başvurularda, 27/06/2007 tarihli ve 26565 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumları Harcama Belgeleri Yönetmeliği hükümlerine göre başvuru sırasında ilgililer tarafından “banka hesap/iban numarası” bildirilecek, başvurunun vekil sıfatı ile avukat tarafından yapılması halinde vekalet ücreti yönünden serbest meslek makbuzunun ibrazı aranacaktır.

Bu süre geçmeden Kurum aleyhine cebri icra yoluna başvurulması halinde şikayet yolu ile icra takibinin iptali talep edilecektir.

Eksik belge sunan alacaklı tarafa, belgelerini tamamlaması halinde ödemenin yapılacağı zaman geçirilmeksizin iadeli taahhütlü yazı ile bildirilecek, buna rağmen belgelerini tamamlamayan ve 30 gün içerisinde ödeme yapılmadığı gerekçesiyle Kurum aleyhine icra takibi başlatılan alacaklıya

karşı, icra takibinin haksız/yersiz açıldığı ve kanuni gerekleri yerine getirmediğinden bahisle icra hukuk mahkemelerinde icra takibinin iptali talepli şikayet yoluna gidilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasının son cümlesinde, mahkeme kararlarında yer alan miktarların kararın kesinleşmesinden önce ödenmesi halinde, söz konusu kararların ilgili merciler tarafından bozulması üzerine ödenen miktarların, ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte ilgililerden tahsil edileceği düzenlenmiştir. Maddenin bu hükmünün uygulanmasında kesinleşmeden infazı mümkün olan kararlar ile kesinleşmeden infazı mümkün olmayan kararlar yönünden ikili bir ayırım yapmak gerekmektedir;

a) Kesinleşmeden İnfazı Mümkün Olmayan Kararlar Yönünden:

Bilindiği üzere 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Temyizin icraya etkisi" başlıklı 367 nci maddesinde:

"(1) Temyiz, kararın icrasını durdurmaz. İcra ve İflas Kanununun icranın geri bırakılmasıyla ilgili 36 nci maddesi hükmü saklıdır. Nafaka kararlarında icranın geri bırakılmasına karar verilemez.

(2) Kişiler hukuku, aile hukuku ve taşınmaz mal ile ilgili aynı haklara ilişkin kararlar kesinleşmedikçe yerine getirilemez." hükmü,

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 6552 sayılı Kanunun 64 üncü maddesi ile değişik 7 nci maddesinin son fıkrasında:

"Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Kuruma resen ihbar edilir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Kurum, yanında katıldığı taraf başvurmasa dâhi kanun yoluna başvurabilir. Kurum, yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür."

hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle 6100 sayılı Kanununda yer alan kesinleşmeden icra edilemeyen hususlara ilişkin kararlar ile hizmet tespiti davaları sonucu verilen kararlar kesinleşmeden icra edilemeyeceğinden; bu yöndeki kararlara ilişkin başvuruların kararların kesinleşmesinden sonra yapılması gerekmektedir. Kararlar kesinleşmeden icra takibi başlatılması halinde şikayet yolu ile icra takibinin iptalinin talep edilmesi gerekmektedir.

b) Kesinleşmeden İnfazı Mümkün Olan Kararlar Yönünden:

Yukarıda (a) bendinde belirtilen kararlar ile kendi özel kanunlarında kesinleşmeden infaz edilemeyeceği açıkça belirtilen kararlar dışında kalan kararlar hakkında, ilgililerin talebi yukarıda belirtilen 30 gün süre içerisinde yerine getirilerek, gereksiz faiz ve vekalet ücreti ödenmemesine azami özen gösterilecektir.

Kararlarda yer alan miktarların ödenmesinin farklı servis ve birimlerin sorumluluğunda olması halinde, kendisinden ödeme talebinde bulunulan servisin/birimin ödemesi gereken miktar ödenecek; diğer miktarlar için ilgili servis ve/veya birime talep dilekçesi zaman geçirilmeksizin gönderilecektir.

Kanunda belirtildiği üzere, kararlar kesinleşmeden ödeme yapılması halinde söz konusu kararların bozulması durumunda, ilgililere yapılan tüm ödemelerin toplamı, ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte ilgililerden tahsil edilecektir.

Yukarıda belirtilen hususlar Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla henüz icra takibine konu edilmemiş kararlar yönünden uygulanacak olup, devam etmekte olan icra takipleri yönünden ise;

Kanun yolları aşamasında Yargıtaydan icranın geri bırakılmasına dair karar alınmış olması nedeniyle henüz ödemesi yapılmamış miktarlar yönünden ödeme talebinde bulunulması durumunda, bu talebin kesinleşmeden infaz edilebilen kararlara ilişkin olması halinde kararın kesinleşmesi beklenilmeksizin ödeme yapılabilmesi için ilgililerden icra takibinden vazgeçmesi talep edilecek, ilgililerin icra takibinden feragat ettiklerine dair belgenin Kuruma ibrazından sonra ödeme işlemleri gerçekleştirilecektir.

2) Maddenin 3 üncü fıkrasında: *"Kurumu vekil sıfatıyla temsile yetkili olan I. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri ve kadrolu avukatlarının bir listesi Kurumca yazılı olarak veya Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslar dairesinde elektronik ortamda ilgili Cumhurbaşkanlığına,*

bölge idare mahkemesi başkanlıklarına, askeri savcılıklara ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına verilir. Bu listeler, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi başkanlığınca idari yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alanlar Baroya kayıt ve vekaletname ibrazı gerekmeksizin Kurum vekili sıfatıyla her türlü dava ve icra işlemlerini takip edebilirler. Vekil sıfatıyla temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere aynı usulle derhâl bildirilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu maddeyle 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameye paralel düzenleme yapılarak, Kurumun I. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri ve kadrolu avukatlarının vekaletname ve baro pulu olmaksızın dava ve icra takiplerini takip etmelerine olanak sağlanmıştır.

Bu madde hükmüne göre I. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri ve kadrolu avukatlara ilişkin listeler Hukuk Müşavirliğimiz tarafından Cumhuriyet başsavcılıklarına, bölge idare mahkemesi başkanlıklarına, askeri mahkeme başsavcılıklarına, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına ve yüksek mahkemelere bildirilecektir.

Bu düzenlemeyle Kurumun yalnızca I. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri ve kadrolu avukatları yönünden vekaletname olmaksızın hukuk müşavirliği tarafından hazırlanacak listelere istinaden işlerin takibi amaçlanmış olup, Kurumun sözleşmeli avukatları bu madde kapsamı dışında tutulmuştur.

Kurumun sözleşmeli avukatları eskiden olduğu gibi vekaletname veya yetki belgesi ile Kurumun dava ve icra takiplerini yürütmeye devam edeceklerdir. Vekaletnameye veya yetki belgesine yapılandırılacak baro pulu bedeli sözleşmeli avukatların kendileri tarafından karşılanacak olup, baro puluna ilişkin gider belgeleri sözleşmeli avukatın kullandığı avansın kapatılmasında kullanılmayacaktır.

Hukuk Müşavirliğimiz tarafından ilgili mahkemelere kadrolu avukat listesinin bildirilmesi çalışmaları Adalet Bakanlığı ve ilgili yargı mercileri nezdinde devam etmekte olup, bu çalışmalar bitene kadar duruşmalara vekaletname ile girilmeye devam edilecektir.

Diğer taraftan yapılan bu değişiklik nedeniyle, kadrolu avukatların listelerinin güncellenerek Adalet Bakanlığına bildirilmesini teminen, Kurumumuza yeni atanan veya istifa/nakil/emeklilik vb. yoluyla ayrılan kadrolu avukatların ivedilikle İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı tarafından Hukuk Müşavirliğine bildirilmesi gerekmektedir.

3) Kanununun 64 üncü maddesi ile 30/01/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 7 nci maddesine eklenen ilk fıkrada: “31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyumsuzluklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat edilmesi zorunludur. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan müracaata altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.” hükmü getirilmiştir.

Bu düzenleme ile ihtilafların azaltılmasını sağlamak, ihtilafları yargı mercilerine gitmeden hızlı bir şekilde çözüme kavuşturmak ve Kurum aleyhine gereksiz olarak açılan davalar nedeniyle, Kurumun iş yükü, zaman ve maliyet kayıplarını azaltmak amaçlanmaktadır.

Bu fıkranın birinci cümlesinde dava açılmadan önce hangi uyumsuzluklar yönünden Kuruma müracaat edileceği düzenlenmiştir. Madde metninden hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık süresine ilişkin davaların kapsam dışında olduğu başka bir deyimle hizmet süresinin tespitine yönelik davalar için Kuruma müracaata gerek olmaksızın doğrudan dava açılmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere hizmet tespitine ilişkin uyumsuzluklar, hizmet süresinin tespiti, aidiyet ve prime esas kazancın tespitine ilişkin hususlardan kaynaklanmaktadır.

Kanunda hizmet süresinin tespitine ilişkin davalar yönünden Kuruma müracaat edilmeyeceği belirtilmiş olmakla birlikte, hizmet tespiti davalarının bir türü olan prime esas kazancın tespiti

davaları kamu düzenine ilişkin olup, bu davaların idari aşamada çözümlenmesi mümkün olmadığından, prime esas kazancın tespiti davaları açısından da Kuruma müracaat şartı aranmayacaktır.

Madde ile Kurum aleyhine açılan davaların sayısal olarak önüne geçilmesi, vatandaşların Kurum ile olan ihtilaflarının dava açılmadan idari aşamada çözümlenerek mağduriyetlerinin önlenmesi amaçlandığından, kendisine müracaatta bulunulan ilgili birimler/servisler, ilgililerin taleplerini hızlı, doğru ve gereksiz olarak yargıya intikal etmeyecek şekilde Kurum kayıtlarına intikal tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırmaya azami özen göstermek zorundadır.

Burada üzerinde durulması gereken bir diğer konu da 5510 sayılı Kanun ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıkların neler olduğudur. 6552 sayılı Kanun ile İş Mahkemeleri Kanununda değişiklik yapılması nedeniyle; dava açılmadan önce Kuruma müracaat edilmesi gereken uyuşmazlıklar, Kurumumuzun iş mahkemelerinde taraf olduğu uyuşmazlıklardır. Bu nedenle iş mahkemelerinin görevi dışında kalan uyuşmazlıklar nedeniyle Kurumumuzun taraf olduğu davalarda Kuruma müracaat şartı aranmayacaktır.

Diğer taraftan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip edilen davalarda da bu kanuna özgü süreler ve görevli mahkemeler bulunduğu için 6183 sayılı Kanundan kaynaklanan davalarda da önce Kuruma başvuru şartı aranmayacak, bu kanunda düzenlenen sürelerle riayet edilecektir.

Kuruma yapılan müracaatlara 60 gün içerisinde cevap verilmesi gerekmekte olup, bu süre içerisinde cevap verilmemesi halinde talep reddedilmiş sayılacaktır. Başvurular henüz dava açılmamış uyuşmazlıklar yönünden yapılacak olup, devam eden uyuşmazlıklar yönünden talep şartı aranmayacaktır.

- Bu Fıkra Kapsamına Giren Uyuşmazlıklar Nedeniyle Kuruma Müracaat Edilmeden Dava Açılması Durumunda;

6552 sayılı Kanunla dava açılmadan önce Kuruma müracaat şartı getirilmiştir. 6100 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinde ise dava şartları sayılmış olup, aynı maddenin son fıkrasında: "(2) Diğer kanunlarda yer alan dava şartlarına ilişkin hükümler saklıdır." hükmüne yer verilmiştir. Bu iki hüküm birlikte değerlendirildiğinde 6552 sayılı Kanun ile getirilen müracaat şartının dava şartı niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca 6100 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin ikinci fıkrasında: "(2) Mahkeme, dava şartı noksanlığını tespit ederse davanın usulden reddine karar verir. Ancak, dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise bunun tamamlanması için kesin süre verir. Bu süre içinde dava şartı noksanlığı giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder." hükmüne yer verildiğinden, yargı mercilerine verilecek dilekçelerde bu husus göz önünde bulundurularak, yargılamanın her safhasında 6100 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca dava şartı eksikliği ileri sürülecektir.

Her ne kadar 6552 sayılı Kanunla hizmet süresinin tespitine ilişkin davalar yönünden Kuruma müracaatta bulunulmaksızın dava açılabileceği hükmü getirilmiş ise de uygulamada hizmet süresinin tespitine ilişkin davalar ile bu sürelerdeki prime esas kazancın tespitine yönelik davaların birlikte açıldığı ve esasen bu iki davanın birbirinden bağımsız davalar olmadığı dikkate alındığında; sigortalılarımızın davalarının sürüncemede kalmaması, mağduriyetlerine sebep olunmaması ve ikinci bir dava daha açılmasının önüne geçilmesini teminen, her iki davanın birlikte açıldığı durumlarda dava şartlarının farklı olduğundan bahisle davaların ayrılması ve prime esas kazancın tespitine ilişkin davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi talep edilmeyecektir.

4) Kanunun 64 üncü maddesi ile 30/01/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 7 nci maddesine eklenen son fıkrada ise; "Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Kuruma resen ihbar edilir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Kurum, yanında katıldığı taraf başvurmasa dâhi kanun yoluna başvurabilir. Kurum, yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür." hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenleme ile Kurumumuzun hizmet tespiti davalarında işverenle birlikte zorunlu dava arkadaşı olması durumu kaldırılarak, Kurum yönünden kendine özgü ferî müdahil statüsü

getirilmiştir. Böylelikle Kurumumuz aleyhine gereksiz yere masraf ve vekalet ücretine hükmedilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Aynı şekilde Kurumumuz aleyhine açılan hizmet tespiti davalarında, Kurumumuz avukatlar tarafından temsil edilmekle birlikte bu davaların reddi veya kısmen kabulü, kısmen reddi durumunda da Kurumumuz yönünden davacı aleyhine vekalet ücretine hükmedilmeyecektir.

Bilindiği üzere hizmet tespitine ilişkin uyuşmazlıklar, hizmet süresinin tespiti ve prime esas kazancın tespitine ilişkin hususlardan kaynaklanmakta olup bu konularda açılacak bütün davalarda Kurumumuzun ferî müdahil olduğu kabul edilecek, mahkemelere de bu yönde beyanda bulunulacaktır.

6100 sayılı Kanunun "Tarafta iradî değişiklik" başlıklı 124 üncü maddesinde:

"(1) Bir davada taraf değişikliği, ancak karşı tarafın açık rızası ile mümkündür.

(2) Bu konuda kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.

(3) Ancak, maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebi, karşı tarafın rızası aranmaksızın hâkim tarafından kabul edilir.

(4) Dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanlışlığa dayanıyorsa, hâkim karşı tarafın rızasını aranmaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebilir. Bu durumda hâkim, davanın tarafı olmaktan çıkarılan ve aleyhine dava açılmasına sebebiyet vermeyen kişi lehine yargılama giderlerine hükmeder." hükmü yer almaktadır.

Usul hükümleri yönünden derhal uygulanma prensibi geçerli olduğundan devam eden davalarda, mahkemelerden yukarıdaki madde hükmüne istinaden Kurumumuzun davalı konumundan çıkarılarak, ferî müdahil konumuna alınması talep edilecek, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Kurumumuzun davalı olarak gösterildiği davalar yönünden de aynı talep ileri sürülecektir.

Kanun yoluna başvurulmuş dosyalar yönünden de dosyaya bakan ilgili daireden, taraf değişikliği talebinde bulunulacaktır.

Kurumumuzun zorunlu dava arkadaşlığından çıkarılarak ferî müdahil konumuna getirilmesi ile birlikte 6100 sayılı Kanunun 62 nci vd. maddelerindeki ferî müdahillik müessesesinden ayrı olarak Kurumumuzun yanında katıldığı tarafın başvurusu olmasa dahi kanun yollarına başvuracağı hususu düzenlendiğinden, Kurumumuzun ferî müdahil olarak yer aldığı davalar sonucunda verilen ve aleyhe olduğu düşünülen kararlar hakkında kanun yollarına başvurulması gerekmektedir.

5) 6552 sayılı Kanunun 28 inci maddesi ile 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 1 –Türk vatandaşları ile doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin on sekiz yaşını doldurduktan sonra Türk vatandaşı olarak yurt dışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri, bu Kanunda belirtilen sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödenmemiş olması ve istekleri hâlinde, bu Kanun hükümlerine göre sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilir."

Yine 6552 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi ile 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde Türk sigortasına girişinden önce âkit ülke sigortasına girdiği tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olarak kabul edileceğine ilişkin özel hüküm bulunan ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlananların âkit ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilir."

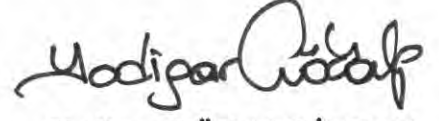
Ayrıca, 6552 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Davalardan vazgeçenlerin işlemleri

GEÇİCİ MADDE 8 –1 inci madde ile 5 inci maddenin beşinci fıkrasında bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurum aleyhine, bu Kanunun bu maddenin yürürlük tarihinden önceki 1 inci maddesi ile 5 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca açılmış ve henüz sonuçlanmamış davalardan feragat edenler hakkında da uygulanır. Davadan feragat edilmesi hâlinde davacı aleyhine yargılama giderlerine hükmedilmez."

Bu hükme ilişkin olarak ilgili Daire Başkanlığınca açıklama yapılacak olmakla birlikte, Kurumumuz aleyhine bu Kanundan dolayı açılan davalarda, savunmalarımızın söz konusu değişikliklere göre yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini, yukarıda belirtilen hususlara titizlikle riayet edilerek gereğinin ifasını, tereddüt edilen hususlarda Hukuk Müşavirliğinden talimat alınmasını rica ederim.

Yadigar GÖKALP İLHAN
Kurum Başkanı